

Norbert Sjölin, Boarp berättar för Sture Hjalmarsson 2001-11-22

Det är idag den 22 november 2001 och jag är hos Norbert Sjölin i Boarp Ödegården och han ska berätta lite om sig själv och Boarps by. Med oss är också våra fruar, Norberts fru Karin och min dito Anne-Maj och nu överlåter jag ordet till Norbert.

Som min gode vän Sture har nämnt så heter jag Norbert Sjölin och är född här mitt i Boarpsbyn den 3 september 1927. Mina föräldrar var Harry och Elsa Sjölin. Mor var född Larsson, den 15 juni 1901 i Säm Rävagården och far var född 30 maj 1902 här på Ödegården. Den 4 maj 1935 fick jag en bror som fick namnet Rolf. Det är ju ganska stor ålerskillnad på oss och detta gjorde att vi inte kom att leka så mycket tillsammans.

Gården därhemma

Jag är den fjärde generationen som är ägare till denna gården och min mor bodde då på granngården. Så vi skojade med far och sade att han kunde gå och fria i trätofflor, han behövde inte ta på sig några finskor.

Denna gården heter ju Ödegården och jag ser i gamla handlingar att den en gång under 1700-talet under en 10-års period låg öde och det berodde väl på Carl XII:s krig, som tog stora delar av den manliga befolkningen och det var många gårdar som då saknade brukare.

De sista åren före det andra världskriget tror jag var de bästa åren av det gamla bondesamhället. Detta är en sak som jag på äldre dar kommit att förstå alltmer.

Skolgången

Hela min skolgång var det varannandagsläsning. Vi hade förmånen att ha en liten småskola här i byn och lärarinnan där hette Linnéa Svensson, som jag med dåren alltmer kommit att respektera, för hon var en bra lärare.

Hon fostrade väl barnen i den tidens anda och det var inget fel med den. Jag tyckte det var mycket intressant och spännande i skolan och jag minns den med stor glädje. Det var tre år med både lek och allvar.

Sedan blev det fyra år i folkskolan uppe hos Eugén Tolke i kyrkskolan. Min far var god vän med Tolke och han frågade honom en gång: ”Hur går det för Norbert, han är väl inte så ”vällir”. ”Det är väl inget fel på honom, han är helt normaler” sa Tolke och det var roligt för far att höra.

Textilarbete

När jag sedan hade slutat folkskolan så stod den textila verksamheten i sin fullaste blom. Jag hjälpte till därhemma, men gården var liten och såsmåningom fick jag börja nere hos Henrik Gustafsson vid strumpkvarnarna och det tyckte jag var mycket intressant. Det var ju maskiner och även om jag inte var något tekniskt geni så tyckte jag det var intressant.

Detta var under krigsåren, vi stickade strumpor åt armén och detta garnet var inte av den bästa kvalitén och därför blev det mycket felaktigt. Vid ett tillfälle skulle det komma en dam från Materialverket och titta på produktionen och då blev det brått att plocka bort en stor hög med felaktiga strumpor. Vi fick packa ned dem i kartonger och bära bort dem. Men damen ifråga hade inte så mycket begrepp om produktionen, så vi hade inte så stora problem med henne.

Folkhögskola

Jag hade hört talas om en del som gått på Fristads folkhögskola och jag tyckte det lät spännande och var lite nyfiken på den stora världen. Jag talade vid min tredingskusin, Ingvar Pettersson i Götåkra, och vi anmälde oss till vinterkursen på Fristad 1944-45. Jag får väl erkänna att jag inte var så särskilt intresserad av all läsning. Men jag mötte saker och ting som jag var mycket glad för. Jag fick en inblick i musik, sång och skådespeleri. Det var en kultur som kom att påverka mig för all framtid.

Det fanns ju även en andra årskurs, som nästan motsvarade realexamen och de som hade läshuvud kunde efter denna söka andra utbildningar som t.e.x. till lärare. Jag har senare träffat en del som haft mycket nytta av folkhögskolan och blivit mycket duktiga.

Efter Fristad

Efter Fristad-tiden så tog då kriget slut och jag fick fortsätta med textilarbetet. Efter ett tag så frågade Axel Bolander mig om jag inte kunde börja hos honom. Arne Andersson hade jobbat hos Bolander tidigare, men nu skulle han starta

eget företag och då ville Axel att jag skulle börja i Arnes ställe. Jag började hos Bolander och jag var nog där ungefär ett år.

Sedan fick jag ta över några gamla halvautomatiska strumpkvarnar av Henrik Gustafsson, som han hade köpt från Tyskland. De var så gott som utslitna, så det var en utmaning att få dem att fungera, men jag stickade nog några hundra dussin strumpor åt Henrik, i den bostaden som vi nu bor i.

Det var Elof Johansson och Tage Claesson som körde upp garnet som jag sedan spolade och stickade strumpor av. Det var rätt intressant, men det var mycket dålig förtjänst.

Militärlivet

Så kom då den tiden man skulle in i lumpen och jag måste säga att militärlivet inte avskräckte mig på något vis. Det blev I 15 i Borås och utan att berömma mig själv så måste jag tala om att jag så småningom blev underbefäl, men jag hörde nog inte till de bättre av den sorten. Jag gjorde sedan sex månaders plutonchefsutbildning och jag uppskattade det kamratskap som rådde i det militära.

Vid den tiden inträffade det så kallade "kalla kriget" det var ett mycket spännande läge då västmakterna och Sovjet kivades om Berlin. Då var vårt förband det enda fullt utbildade som låg inne och då framhöll befälet att vi fyllde en mycket viktig uppgift.

Jag gjorde senare inte mindre än fyra repmöten och någon gång fick jag inte vara hemma mer än tre månader mellan varje gång jag skulle in i det militära.

Från Henrik till Nitta

Efter militärtjänsten så fortsatte jag med strumporna därhemma, men så en dag kom Helmer Gustafsson upp till mig och frågade om jag inte kunde komma ned till fabriken och hjälpa till med strumpkvarnarna där. Det gjorde jag och sedan var jag där i fem år. När det senare började bli lite sämre med arbetet så tog jag kontakt med ett företag i Nitta som hade lite intressanta saker på gång. De hade börjat att plastbelägga byxor, dels där bak och dels på knäna och det var Ellos i Borås som skulle ha dessa plagg. Vi hade haft lite kontakt tidigare och ägaren i Nitta bad mig komma dit och hjälpa till med detta arbete. Vi åkte ned till

leverantören i Borås och hämtade en del grejer och inom en vecka var verksamheten i full gång. Det gick bra och jag var sedan hos detta företag i Nitta i fem år.

Vi startar Valhall

Sedan började Stig Svensson och jag att starta ett företag som vi kallade Valhall. Vi började att trycka metervaror. Vi hade köpt en metervarumaskin från en kille i Nissafors. Han var gotlänning och skulle nu flytta tillbaka till Gotland. Vi tryckte metervaror till blusar. Vi hade en väldig undermålig utrustning till detta, men det gick emellertid några år och sedan så kom t-shirten och det räddade oss och vi övergick helt till att trycka t-shirt.

det började så, att jag reste till Helmrot i Marbäck och köpte fem dussin barntröjor. Jag gjorde en schablon med en bil på, en Ford 35 och så en schablon med ett hästhuvud. Vi tryckte dem och så reste jag till torget i Jönköping för att sälja dem. Det gick inte så bra till en början, men sedan tog det fart. Både pojkar och flickor gillade motiven på tröjorna och även mammorna, som varit lite avvaktande till en början, blev så småningom mina bästa kunder. Jag reste nog till Jönköping i fem-sex år.

Erfarenheter som marknadsknalle

Vår son, Henrik, som bara var fem år-sex år, var ofta med mig på marknaderna. Han gick ensam omkring på marknadsplatserna där han fick vänner och bekanta. En gång kom det en dam med honom vid handen och påpekade att jag var en oansvarig far som lämnade honom vind för våg. Han var med mig på många marknader och han klarade av detta bra. När jag var på marknaden i Mora så fick jag Mora-Nisse som kund och jag hade ett långvarigt och trevligt samarbete med tillverkarna av dalahästen i Nusnäs.

Vi var tidigt ute med att trycka t-shirt och hade en mycket bra försäljning under flera år. I många år tryckte vi en t-shirt till en firma i Stockholm, Ulla Hård AB, med affärer på Arlanda, Gallerian och Sheraton. Det var ett mycket intressant samarbete och jag minns med glädje alla dessa år som marknadsknalle. Jag har ju hållit på med detta i 30 år och tycker det är intressant att träffa människor av olika slag. Man får liksom en annan syn på livet. Jag har lärt mig att det finns

många ensamma människor som är mycket tacksamma för att få någon att tala med.

Vi byggde en fabrik här i Boarp och det gick några år upp och ner. Bland annat så tryckte vi reklam åt företag och vi tryckte på fotbollströjor m.m. En produkt som påverkade företaget och mig personligen var när vi tog fram den s.k. halksockan. Den var, ärligt talat, både på gott och ont. Vi var upp till 13 personer som jobbade med detta tills motgångarna kom. Men vi kunde fortsätta i alla fall. Nu går jag på mitt sjunde pensionsår som oavlönad företagare.

Karin och barnen

Vi var mycket engagerade i SLU och detta får jag tacka för att jag hittade Karin. Efter en del bearbetning gav hon med sig och flyttade hit upp till Boarp och det har varit ett mycket bra val i mina ögon. Vi gifte oss 1962 och först fick vi en dotter och sedan fick vi en son och dem har vi bara haft glädje av. Pojken han flyger ute i världen och flickan hon kör taxi, masserar folk och så skall hon börja att sköta gamla på pensionärshem.

Om byn Boarp

I 74 år har jag nu bott i Boarp och det finns många minnen som det skulle vara roligt att få dokumenterade. Vi bor nu i en undantagsstuga, som min farfar byggde samma år som jag föddes. Vi har flyttat fram och tillbaka några gånger. Min far bodde här de sista åren han levde. Det har inte varit långt att flytta, bara 50 meter, så vi har flyttat på en eftermiddag. Det har bara varit att bära sakerna mellan bostadshusen.

Nu skulle vi prata om den gamla Boarpsbyn, som ligger mig mycket varmt om hjärtat. När man har bott mitt i byn i 74 år så minns man flera generationer. Jag vill börja med det första minnet jag har av min barndom. Det är söndagarna som ju var kyrkdag i allra högsta grad. Först så klädde mor på mig min sjömanskostym. Jag hade en sjömanskostym som min mormor sytt och efter många besvär så kom den på. När jag var färdigklädd så skickade far och mor ut mig på gården, för att de skulle få klä på sig själva.

Kyrkfolket

Jag minns att när jag tittade uppåt byn och neråt byn, så var det de gamla som kom och gick, för de hade inga cyklar. Dessa svarta figurer, uppåt och neråt, på väg till kyrkan, har blivit ett av mina första starka minnen, varför vet jag inte. Far och mor hade inte så brått för de hade cyklar liksom de yngre generationerna och de kunde åka cykel till kyrkan.

Min farfar, Alfred Sjölin född 1857, bodde då i detta huset och han väntade alltid på sin gode vän, Alfred Johansson i Jonagården som var född samma år. Farfar stod ute på verandan och väntade på Alfred och när han såg honom komma gick han ut. Sedan hade de sällskap både till och åter från kyrkan. De båda grannarna var väldigt goda vänner och de gick bort 1936, jag tror med bara en veckas mellanrum.

Så kallades de i Boarp

Jag vill berätta hur de kallades, de som hade gårdarna i Boarpsbyn. Vi börjar längst upp i norr, i Bondegärde. Det var "Jacobsson i Bondegärde", det var "Tures och Olanders i Danstorp". Sedan var det en stuga där det bodde ett par karlar Isaksson, där blev det "te Isakssons", så låg det en stuga mitt emot och det var "Franzéns."

Sedan kommer vi till Skattegården och det var "Svens i Skattegården", i Björkäng var det "Everts i Björkäng". Också i Skattegården, där en skomakare bott "Skomakars Kalle". I Boarp Mångården som kallades Jonagården var affären och där bodde Carl Gustafsson, när man skulle gå och handla så var det bara "te Jonagården". Man sa inte att man skulle gå till affären, man sa "te Jonagården".

Sedan var det då Ödegården, där var det två gårdar. Där bodde då Nils och Elin Pettersson, det blev "te Nilsa".

Senare övertog John Johansson och min faster Nanny denna gård och då blev det "Johnna". Den andra gården där vi bodde blev det nog "Harrys". Så har vi två gårdar Gudmundsgården. Där bodde Olof Kronander i den ena och Karl Klasson i den andra. Där blev det "te Olles" och "te Kalle Klassons".

Sedan kommer vi till Månsagårdarna, det var intressanta gårdar, de var lite större än de övriga. I den ena gården bodde Arvid Kronander och i den andra Sven Johansson och där blev det "te Arvida" och "te Svenna".

Det var enkelt och inget att ta fel på.

Sedan tar gårdarna slut och vi kommer ner till Brodal där Hilma Bolander bodde, denna fantastiska kvinna. Därefter kommer vi ned till "Prästakvarna". Där bodde "Kalle på Kvarna", han var gift med min faster Gertrud och han var mjölnare där och så var det Albert Johansson som hade den andra kvarnen som var Berga Kvarn.

Det var en kvarn på vardera sidan om vägen. Det var spännande platser i barndomen. Småskolan låg nära dessa båda kvarnar, där var mycket att se och vår skolväg på 6-700 meter kunde ibland ta en timma att gå.

Mera om 1930-talet

Om jag skulle gå tillbaka till barndomen på 1930-talet, så var det gamla bondesamhället kvar, kanske inte helt, men nära till 90 %. Vi odlade alla grödor och självförsörjningen var stor. Om vi hade slaktat så kunde vi lämna en halv gris till Jonagården och ta ut varor för istället. Penningmarknaden hade då inte slagit igenom helt i alla fall.

Calle i sin tur lämnade slaktavfallet till stan, jag tror inte han sålde dessa i affären. Han sålde köttfärs och falukorv i affären och dessa varor tog han från Jacobssons i Ulricehamn. Hemma var vi stora förbrukare av falukorv, för det var väldigt fin falukorv som dom gjorde till Jacobssons.

En av de saker som jag mest minns av barnåren var faktiskt djuren, för det var väldigt nära kontakt mellan människor och djur på den tiden. Sedan var det kalasen. Jag var ensamt barn i många år, så jag fick följa med. Jag har många goda minnen av kalas, för denna form av samvaro var väldigt väl utvecklad i byn. Det var naturligtvis många kalas vid jultiden, men så var det också ganska vanligt med "gubbakalas", en företeelse som jag förstätt inte var så vanlig på andra håll. Jag måste tala om vad ett "gubbakals" innebar.

"Gubbakalas"

Ett gubbakalas i Boarp innebar att man i stort sett bjöd in alla byns gubbar i olika åldrar. När de förväntansfulla gubbarna hade samlats bjöd man först på en "doppekopp". Dvs en kopp kaffe med dopp. Det fick väl gå, fast detta var inte så intressant. Men sedan blev det två "gökar", dvs en blandning av kaffe och brännvin. Stämningen steg efterhand och lite senare kom konjaksbuteljen fram och det blev två "groggar", en blandning av konjak och vichyvatten. När den

sista groggen var avverkad var pratet i full gång. Jag minns inte riktigt när dessa gubbakalas upphörde, det blev väl efterhand när bilar och annat kom med i bilden.

Det var intressant att se den sinnesförändring som skedde med gubbarna, allteftersom kalaset fortskred. Till en början var de lite högtidliga, hälsade i hand på varandra, fast de kanske tidigare på dagen hade arbetat tillsammans. De var också lite tröga och avvaktande innan de fått den första göken, men sedan lättade stämningen alltmera.

Under kriget diskuterades ofta det världspolitiska läget. När tyskarna gick in i Ryssland så spred sig oron även hit upp till Boarp. Om tyskarna skulle besegra ryssarna så kunde vi vara illa ute. När sedan ryssarna började pressa tillbaka tyskarna så var boarpsgubbarna väldigt ryssvänliga. Men det var två som hade en lite annan mening, och det var Gunnar Olander och far som hävdade att ryssarna var lika farliga för Sverige som tyskarna. Följden blev att Gunnar och far anklagades för att vara lite halvnazister. Men det hela lugnade väl ned sig så småningom. Karl Pettersson, eller ”Skomakars Kalle” var kanske mest ryssvänlig och de andra frågade honom: ”Om ryssarna kommer och tar oss, skall du inte då kämpa emot?” ”Jo,” sa han: ”när de kommer till Dal!”

Arvids självbindare

Jag sitter och tittar på åkern här utanför, det var nog vete vi hade på den. Arvid i Månsagården var väldigt framåt och han hade köpt en självbindare. Det var en tidigare modell och den tog in säden stående, så den gick stående genom maskinen. Det gick ju bra då säden stod upp, men i våra bygder brukar det alltid vara mycket liggsäd och då var det inte bra. Jag tror inte den maskinen blev så gammal här i Boarp.

Bygdegemenskap

Sammanhållningen i byn var i huvudsak väldigt god. Därmed inte sagt att alla alltid var sams. Men när det verkligen gällde så hjälpte alla varandra. När t.ex. potatisen skulle upp på hösten så anordnande man ”potatishjälp” i tur och ordning. Man bytte dagsverken med varandra och vid sådana sammankomster var det alltid mycket bra mat och god stämning. Men det var inte bara med potatisen man hjälpte varandra, varhelst det var någon som behövde ett handtag så var det någon granne som ställde upp.

Att slakta grisen

Jag tyckte att slakten var en obehaglig tilldragelse. Då kom Ivar i Pjukesbo och satte sin cykel nere vid en grindstolpe vid ladugården. Klubban och slaktmasken samt en uppsättning med olika knivar hade han med sig. Först skulle han in och dricka en ”gök”. Sedan skulle man då ut till ladugården och ta ut grisen. Jag försökte alltid hålla mig undan, men när jag blev lite äldre måste jag vara med vid avlivningen.

De ställde grisen med baken mot ladugårdsväggen och jag skulle stå skrevs över grisen och hålla i svansen så att han inte rörde sig i sidled. Jag kände skakningen i grisen när de drev in slaktmasken i pannan på honom. Sedan så ”stack” Ivar grisen och sedan blodet runnit av honom körde de ned grisen till bryggghuset. Då var min insats över och jag behövde inte vara med längre. En av mors uppgifter var att rengöra tarmarna. Det gick till på ett smidigt sätt i mitt hem. Tarmarna sköljdes ur i den närbelägna bäcken. Man lät bäckens vatten rinna igenom tarmarna och det sparade naturligtvis en del arbete.

Sedan fick man naturligtvis vara med och dra köttkvarnen både då man ”fjälade” upphängskorv och då man malde till köttfärs. När fläsket kallnat ordentligt skulle det läggas ned i sältebaljan på ett visst sätt. Någon dag efter slakten skulle de godaste sakerna konserveras.

När man hade slaktat så var det vanligt att man fick gå till bekanta ”backstugesittare” med en smakbit och så hände det att man bytte lite mellan gårdarna. På så sätt kunde man få färskt kött lite oftare.

Med djuren på gården

Jag trivdes väldigt gott i ladugården med djuren, men ändå hade jag nog inte blivit någon bra bonde. Far arbetade mycket i skogen och då fick jag hjälpa till i ladugården med lite av varje.

Vi hade mjölkmaskin, jag lärde mig sköta den och så ryktade jag korna medan maskinen gick. Så slängde jag till grisarna en halmtuss och så gick jag in och klappade hästen. – Ja, jag tyckte det var så underbart att pyssla i ladugården. Det var en sådan lugn harmonisk miljö i ladugården, tyckte jag, bland alla kor, hästar, grisar och höns.

Jag minns en helg då mor och far hade rest till Dalsland för att hälsa på släktingar och jag skulle sköta ladugården. Det var en lördagskväll och djuren

gick i ”Store lycke”. Jag tog hem korna, de fick gå på vägen och det gick bra, för det var inte stor biltrafik då. När jag då hade mjölkat skulle jag köra ut dem igen och det var en rätt bra bit de hade att gå. De skulle passera en åker där vi hade tagit av havre och skylat upp. Det var fem kor och då de kom mitt för åkern så stannade den första kon och tittade på havreskylarna. Helt plötsligt stack alla korna med svansen i vädret rakt in bland havreskylarna. Med hornen kastade de av alla toppnekerna som låg i kors på skylarna. Varenda skyle blev av med toppnekerna, men när detta var gjort återvände korna till vägen och fortsatte i skata mak mot sin hage. Jag fick skyla om sedan.

Fritiden i ungdomen

När det gällde nöjena i min tidigaste ungdom så var jag ganska strängt hållen hemma. Jag fick ju gå på SLU-mötena, men jag fick inte gå till Hasselparken på fest det året då jag var konfirmerad. När jag hade varit på mitt första SLU-möte efter att jag var konfirmerad så hade jag haft min konfirmationskostym på och fina strumpor med strumphållare. Jag minns att när jag tog av mig dessa, så tänkte jag: ”Jaha, nu börjar ett nytt liv för mig.”

Lite motionsidrott hade vi väl också redan som barn. På söndagarna sedan vi varit i kyrkan blev det på sommaren att bege sig till ”Blomma-Johans lycka” och sparka boll så vi var alldeles genomsvettiga och på vintern gick vi upp till Toppåsa sjön för att åka skridskor. Men ofta var det mycket sö på isen, så då gällde det att skotta bort den först och när man gjort det så var man kanske så trött att det inte blev så mycket med att åka skridskor.

Sedan, när jag blivit lite äldre, var jag med i föreningslivet och det var ju väldigt roligt. Jag åkte till SLU-möten i Grönahög, Marbäck, Dalstorp och Tvärred. Till Tvärred var det lite långt och dit blev det inte så ofta innan vi kunde åka bil. Det fanns väl lite flickor i Boarp i min tidigaste ungdom, men de försvann ganska snart.

Bio och bilar

Bio fanns det god tillgång till i min ungdom. Det var föreställning i Rånnaväg på lördagar och i Vegby på söndagar. Det var både svenska, men kanske mest amerikanska filmer som kom in både under och efter kriget.

Bilar kom det ganska tidigt till Boarp. Den förste var nog när Karl i Jonagården köpte Carl Ivar Lundins T-Ford. Far hade också en gammal T-Ford redan 1930

och då var jag bara tre år. Jag minns att jag var med när vi tankade nere i Frölunda. Bensinpumpen stod då vid det lilla huset där posten är nu och det var Ella på Mejeriet, senare gift med Arne Andersson, som stod för tankningen. Men vem som ägde den vet jag inte. Jag satt då i framsätet och när vi skulle tanka fick vi lyfta upp detta säte, för bensintanken låg under framsätet på T-Forden.

Vid ett tillfälle köpte far en ganska stor soffgrupp av möbelhandlare Nilsson i Ulricehamn. Denna kördes hem på den öppna T-Forden. Soffan sattes på tvären över baksätet och fåtöljerna ställdes ovanpå soffan. Det var nog ett ganska underligt ekipage.

Far och Ivar i Pjukesbo slaktade nöt och gav sig ut i T-Forden och skulle sälja kött, men det blev nog inte så många resor, för det var nog svårt med hygien i den där bilen. Det var ju så dåliga tider, så det gällde att försöka med lite av varje.

De gamle i byn

Jag vill berätta lite om de gamla som jag minns sedan min egen barndom. Många av dem skulle man kunna kalla original. Det var Gottfrid Svensson i Danstorp, född 1858. Han hade alltid förskinn på sig. Pip-Algot, född 1870 på Nöden, får vi inte glömma, han var alltid med och tog upp potatis, han var inte så noga med sin klädsel. I potatisåkern hade han en lågsko av vardera sort. Han lade inte ut så mycket pengar på kläder, han var mycket rädd om sin pension.

Så minns jag Carl Iskasson, född 1891, han var ju son till den förste handlaren här i byn, Amandus Isaksson. På söndagarna tog Carl Iskasson på sig en ren blåblus och så tog han en promenad här neråt. Det visste vi barn om, han var en väldigt snäll människa och han gjorde sälppipor till oss, det var han suverän på. Så pratade han vid oss barn, det kunde han och det var inte alla som gjorde på den tiden. Jag var uppe, troligen 1945, och målade av Toppåsasjön och Karl Isaksson gjorde en ram till den tavlan och jag har den tavlan kvar ännu.

Så var det Karl Johansson. Han var ju mågen på Danstorp och han var rallare och hade kommit från Småland. Och så var det Ludvig Franzén, också måg på stället och han var också smålänning. Det fanns en känd fotbollsspelare som hette "Mulle" Holmqvist och han var släkt till Franzén och det var barnen mycket stolta över.

Karl Johansson och Ludvig Franzén var de som sänkte Tostarpssjön. Det

berättas om att när Karl Johansson och Ludvig Franzén arbetade med att sänka Tostarpssjön så kom Carl Ivar Lundin ner till dem med en flaska konjak, den dracks naturligtvis ur, så när dom gick hem till Boarp så var de lite ”runda under fötterna”. Dagen därpå var stämningen lite tryckt och då frågade Franzén Kalle: ”Vad sade din gumma när du kom hem i går kväll?” ”Det vet jag inte, sa Kalle, jag har inte talat vid henne.”

När jag berättar om de gamla får jag inte glömma Johan Svanteson på Lilla Frötorpet, eller ”Snippen” som det kallas i folkmun. Han var född 1867 på stället och vore värd ett särskilt kapitel. ”Johan på Snippen” bodde ju inte i själva byn, men kan ändå med rätta räknas dit. Det var en gladlynt och snäll person som inte tackade nej till en ”sup.” Han hade varit torpare under Berga, men efter kriget lyckats friköpa sitt lilla ställe. Det sägs genom att föda upp ett par oxar.

En gång kom han till far och bad honom att plöja upp hans ”lella löcka.”. Han hade ”spaavänt henne” tidigare, men orkade inte med detta längre. Det gjorde naturligtvis far och Johan var så tacksam. Johan och hans familj hade i många år hjälpt upp sin försörjning genom att ”sätta kardor.” Detta och lite annat är dokumenterat i Gällstads sockenfilm som spelades in i början på 1950-Talet.

Boarp idag

Om man skulle berätta om hur Boarp ser ut idag så vill jag nog säga att den gamla byn försvann på 1960-talet, för skall det räknas som en bondby så skall det finnas alla djur som hör till jordbruket. Om det inte gör det så vill jag inte räkna det som en bondby längre. Vi har nog gjort ett stort misstag som låtit det gå så, men det är den ekonomiska verkligheten som bestämmer. Men det är synd att det blivit så, för vetenskapsmännen som ska begripa, de anser att byn var den mest exemplariska enheten i både ekonomiskt och socialt avseende.

Nu växer det vall på nästan hela byn och den betas även i stor utsträckning. Detta till stor del beroende på EU:s jordbrukspolitik och bidrag.

Hembygdsarbete

Jag var några år med i styrelsen för Västergötlands Hembygdsförbund och blev då bekant med ordföranden, Berit Hange Persson. Hon sa att vi måste

representera och visa framfötterna mera. Då sa jag till henne att vi har en massa hantverk i Gällstad som vi kan visa. Vi gjorde så och jag fick kontakt med Waldemar Johannesson i Sparsör och Erik Karlsson från Kinna, som också var aktiva inom hembygdsrörelsen. Jag ringde till Blomqvist i Ellos och frågade om inte han kunde hjälpa oss med det här och vi fick 5000 kr.

Detta var Hembygdens år 1985 och vi kom överens om att vi skulle åka upp till Stockholm och stanna på marknaderna på vägen. Vi höll på i en vecka på marknaderna och det var ju roligt. Så småningom så hamnade vi på Skansen där det firades Hembygdens Dag.

Kvällen före var vi inbjudna till Stadshuset på fest och jag hade min knallesäck med mig och visade upp mina saker på ett bord. Detta bord fick jag sedan disponera hela kvällen.

Medan vi höll till där så kom det fram ett par killar från Småland och talade om att de där hade slagit ihjäl en knalle för många år sen. Detta var i Tuna i Kalmar län och Tage Claesson har sedan varit och hälsat på dem i deras hembygdsförening. De har också varit här och hälsat på hos Göta och Thure Amby.

Det var ju så att i varje landskap hade det gått en budkavle, detta Hembygdens år 1985, och nu skulle alla landskapets budkavlar överlämnas till kungen vid denna högtidlighet på Skansen. Berit Hange Persson bestämde att jag, som hade de rätta kläderna på mig, skulle överlämna budkavlen till kungen. Det blev så och jag skulle då gå upp bakom scenen. Det var lite trångt där, men när jag kom upp så satt kungen och Silvia där. Silvia vände sig om och blinkade åt mig. Gunnar Arnborg stod också på podiet och läste en dikt för varje landskap som överlämnade sin budkavle. Detta var han mycket suverän på.

Senare på kvällen kunde jag tala om det för mina kompisar att Silvia hade blinkat åt mig och de blev ju mycket imponerade. Men en av dem sa: "Lille Sjölin, det enda jag kan tro att du och Silvia har gemensamt är att ni har samma smak när det gäller hattar."

Borås Tidning hade sin fotograf där och jag kom överens med honom om att han skulle få en god plast när jag överlämnade Västergötlands budkavle till kungen. De fick en mycket bra bild och den behåller jag som ett kärt minne av den dagen.

På hemmaplan

Efter den händelsen började tidningarna att skriva och det fick till följd att det ringde folk som ville att jag skulle komma och berätta. Jag har sedan varit ute en hel del och berättat både om hembygdens år, gårdfarihandlarna, min egen hembygd och mycket annat.

På hemmaplan har jag fått ställa upp när det kommit hembygdsfolk från andra trakter och då har det främst gällt att visa Prästakvarnen. Och till sist, men inte att förglömma, har jag varit med i en grupp som gjort Gällstads sockenbok och övriga skrifter om Gällstad. Vi har i detta gänget trivts väldigt bra tillsammans och har fortfarande varje vinterhalvår regelbundna sammankomster där vi diskuterar vad vi kan göra för hembygdsföreningen och mycket annat.

Vår ordförande, Lars Eriksson, har lanserat namnet ”Dokumentationsgruppen” på oss som träffas där och det låter ju lite högtidligt och förpliktande.

Norbert Sjölin

Boarp

3/9 1927 – 28/11 2019